

Àlbums!

Un bon símptoma

A principis dels anys vuitanta, en els inicis de la literatura infantil en valencià, eren poques les editorials que s'atrevien a publicar llibres amb una generosa quantitat de dibuixos a color. N'hi havia, naturalment, honroses excepcions, com les obres guardonades amb els premis Enric Valor que publicava Bullent, i hi havia també algunes publicacions institucionals. En qualsevol cas, eren pocs els àlbums en el sentit que li donen al terme els especialistes actuals. Una situació que es perpetuà en la dècada dels noranta, en què es crearen la majoria de les col·leccions infantils actives en l'actualitat, amb il·lustracions que exercien de complement accessori al text i majoritàriament en blanc i negre. L'alternativa a color resultava —i, potser, resulta encara— inviable econòmicament per a la salut econòmica de les empreses editorials valencianes.

Per tant, patim d'una anormalitat en l'oferta de llibres per a xiquets i xiquetes que, per sort, sembla que s'ha començat a suplir des de fa uns anys, gràcies a l'aposta de, bàsicament, dues editorials: Edicions Brosquil i Tàndem Edicions. De Brosquil hem de ressenyar dues col·leccions: «El somni de...», molt interessant, ja que en cada llibre ens proposa un acostament a la pintura dels grans artistes plàstics —Van Gogh, Picasso, Velázquez, Goya...—, i «Estrella Polar», una col·lecció més variada que compta ja amb vint títols. D'aquesta col·lecció, centrant-nos només en els últims llibres publicats, ressenyaria obres com *Un conte de balenes*, de Mònica Gutiérrez Serna; *El País del Gris*, de Marta Rivera Ferner; *Somnis de llana*, de Mercè Sendino, i *Cristòfol Colom: una mar, dues vores*, de Marta Rivera i Alberto Urcaray, dignes tots d'un estudi més detallat.

Però, sobretot, destacaria la col·lecció «Àlbums Il·lustrats» de Tàndem. Aquesta col·lecció es diferencia per la diversitat formal de cadascun dels llibres. No té l'homogeneïtat de les anteriors, però això la fa encara més imaginativa i atractiva. De fet, potser, és una de les millors que hi ha en el mercat del llibre en català i compta amb vora deu títols, els primers dels quals foren de la il·lustradora Montse Gisbert, a qui li devem, entre altres, els dos excel·lents llibres que tenen com a protagonista un elefant, *L'abecedari de Potam*, *l'elefant i Potam i els colors*. Tant l'un com l'altre destaquen per la narració d'unes històries senzilles, però suggeridores, i per la integració estètica perfecta entre el text i les imatges, amb un ús viu i alegre del color.

A més, hem d'afegir els extraordinaris llibres publicats recentment, com ara *Gran recull de mentides il·lustrades*, d'Aitana Carrasco, que estimula la ironia dels infants, amb escenes impactants i una adequada combina-

ció de diversos tipus de dibuixos, més o menys realistes, amb formes molt dinàmiques i una gran varietat de textures pictòriques. Varietat que tenen també, per exemple, *Què li passa a Laia?*, de Javier Sobrino i Pablo Amargo, que corprèn pel contingut, o *Gallons de taronja*, de Françoise Legendre i Natali Fortier, un llibre que combina pinzellades, traços de llapis, ceres, etc., amb un dibuix molt gestual que ajuda a la lectura d'una història bella i trista —per la mort de l'avi— que aflora una rica explosió de sentiments.

Sentiments que predominen en *Les coses que guardes*, de Mònica Gutiérrez Serna, un llibre diferent amb il·lustracions més realistes, en blanc i negre, que deixen a la vista els traços i les línies del dibuix, amb una trama més poètica que narrativa, en la línia d'un altre dels àlbums, *El capità no recorda el seu nom*, de Nicola Troshinsky, amb uns dibuixos amb colors no molt variats, però vius, que resulten, sobretot, evocadors i que ressalten una història que commou. Finalment, *Per què vivim als afores de la ciutat*, de Peter Stamm i Jutta Bauer, més clàssic en la distribució espacial del text i de les il·lustracions, és un llibre singular per la riquesa de la història que conta.

En definitiva, una aportació de gran qualitat que ens fa pensar que la fortalesa i el dinamisme de la producció editorial valenciana de llibres per a infants ha aconseguit un bon grau de normalitat. La pena és que la majoria dels àlbums no són de producció autòctona, sinó traduïts, i, per tant, caldrà donar una oportunitat als autors valencians. En qualsevol cas, benvinguts siguen els àlbums! Són un bon símptoma.

Josep Antoni Fluixà